

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2026-05-06 kl 13:00
Plats	Kommunstyrelsens sessionssal rum 2022, Rådhuset
Utses att justera	Helena Nanne (M)
Protokollet omfattar	§178

Underskrifter	Sekreterare	..... Isabelle Henningsson	
	Ordförande	..... Katrín Stjernfeldt Jammeh (S)	.....
	Justerande	..... Helena Nanne (M)	.....

Beslutande ledamöter

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) (Ordförande)
Stefana Hoti (MP) (Vice ordförande)
Helena Nanne (M) (Andre vice ordförande)
Andréas Schönström (S)
Sofia Hedén (S)
Mubarik Mohamed Abdirahman (S)
Håkan Fäldt (M)
Anton Sauer (C)
Magnus Olsson (SD)
Anders Olin (SD)
Anfal Saad Mahdi (V)
Anders Skans (V)
Roko Kursar (L)

Ej tjänstgörande ersättare

Anders Rubin (S)
Sanna Axelsson (S)
Anders Nilsson (S)
John Eklöf (M)
Farishta Sulaiman (M)
Tony Rahm (M)
Rickard Åhman Persson (SD)
Anders Pripp (SD)
Tobias Petersson (V)
Janne Grönholm (MP)

Övriga närvarande

Jonas Rosenkvist (avdelningschef)
Sedat Arif (S) (kommunalråd)
Tomas Barring (chefsjurist)
Carina Nilsson (S) (kommunfullmäktiges ordförande)
Ana Maria Deliv (avdelningschef)
Michael Nord (avdelningschef)
Henrik Loveby (avdelningschef)
Petter Hallberg (sektionschef)
Pamela Lindqvist (nämndsekreterare)
Alma Tabak (presschef)
Isabelle Henningson (nämndsekreterare)
Malin Olsson (från programmet framtida chefer)
Eleonoora Stenvall (från programmet framtida chefer)

§ 178 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)

STK-2026-367

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har inkommit med en remiss till Malmö stad av betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122). Utredningen hanterar bland annat förslag om en ny instansordning för mark- och miljöärenden samt förslag om en förtydligad och förenklad detaljplaneprocess.

Ärendet har skickats på internremiss till miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden, vilka har inkommit med remissyttranden. Nämnderna har svarat på delvis olika förslag utifrån sina ansvarsområden. Det finns också flera förslag i betänkandet där nämnderna är samstämmiga i sina yttranden. I förslagen om en ny instansordning för ärenden enligt plan- och bygglagen samt miljöbalken, ny dispensordning för prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen samt ny avgift vid överklagande har nämnderna dock framfört delvis motsatta synpunkter. Stadskontoret har utifrån nämndernas yttranden tagit fram förslag till yttrande att skicka till klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsen godkänner yttrande och översänder det till klimat- och näringslivsdepartementet.

Yrkanden

Ordförande Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Helena Nanne (M), Anton Sauer (C) och Magnus Olsson (SD) yrkar att utredningen tillstyrks.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Reservationer och särskilda yttranden

Helena Nanne (M), Håkan Fäldt (M) och Anton Sauer (C) reserverar sig gemensamt mot beslutet till förmån för eget yrkande, bilaga 1 § 178.

Magnus Olsson (SD) och Anders Olin (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande, bilaga 2 § 178.

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet
Miljönämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Tekniska nämnden

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut KSAU 260427 §287 Skriftlig reservation (M) Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260427 Remiss klimat- och näringslivsdepartementet - Betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)
- Förslag till yttrande Remiss klimat- och näringslivsdepartementet - Betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)
- Tekniska nämnden beslut 260324 § 66
- Remissvar tekniska nämnden
- Miljönämnden beslut 260325 § 75 Särskilt yttrande (V)
- Remissvar miljönämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 260325 § 95 Reservation (M+C)
- Remissvar stadsbyggnadsnämnden
- En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)
- Remiss klimat- och näringslivsdepartementet - Betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)
- Följebrev Remiss klimat- och näringslivsdepartementet - Betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljö

Reservation

Ärende 5: Remiss Klimat och näringslivsdepartementet - Betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden SOU 2025:122 (SBN-2026-183)

Från Moderaterna och Centerpartiet vill vi skicka ett yttrande som säger att vi ställer oss positiva till hela betänkandet. Även den del som innehåller en avgift för överklagande där vi delar utredningens bedömning om att det finns goda skäl för att införa en sådan avgift. Till exempel att möjligheten att överklaga i många fall kan nyttjas för att försena och försvåra för projekt på orimliga grunder. En liknande avgift finns i andra europeiska länder och där särskilt Finland är ett gott exempel på där antalet okynnesöverklaganden har minskat efter att avgiften infördes och på det sättet effektiviserat tillståndsprocesserna. Eftersom vi inte fick igenom vårt förslag på yttrande så lämnar vi denna reservation

Kommunstyrelsen 2026-05-06

Helena Nanne (M)

Håkan Fäldt (M)

Anton Sauer (C)

Med instämmande av

John Eklöf (M)

Farishta Sulaiman (M)

Tony Rahm (M)

Reservation

STK-2026-367 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)

Klimat- och näringslivsdepartementet har inkommit med en remiss till Malmö stad av betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122). Utredningen hanterar bland annat förslag om en ny instansordning för mark- och miljöärenden samt förslag om en förtydligad och förenklad detaljplaneprocess.

Sverigedemokraterna yrkade att yttrandet ska tillstyrka förslagen till skillnad från yttrandet förslag. Då vårt yrkande inte vann gehör reserverar vi oss mot beslutet.

Kommunstyrelsen 2026-05-06

Magnus Olsson

Anders Olin

Med instämmande av

Rickard Åhman Persson

Anders Pripp

Datum

2026-05-11

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2026-367

Yttrande

Till

Klimat- och
näringslivsdepartementet

**Remiss klimat- och näringslivsdepartementet -
Betänkandet En kortare instanskedja för mark- och
miljöärenden (SOU 2025:122)**

KN2026/00379

Sammanfattning

Malmö stad instämmer i flera av betänkandets förslag och anser att det i grunden är positivt med en effektivare process för mark- och miljöärenden. Samtidigt får effektivitet inte gå före demokratiska värden och möjligheten att få sin sak överprövad på ett säkert sätt. Malmö stad anser därför att det finns både för- och nackdelar med att slopa länsstyrelsen som remissinstans i mål enligt plan- och bygglagen och miljöbalken samt att det kan finnas en risk för att flera avgöranden inte kommer att vara materiellt riktiga om möjligheten att få prövningstillstånd inskränks genom att ändrings- och granskningsdispens tas bort till Mark- och miljööverdomstolen. Malmö stad avstyrker förslagen om ny avgift vid överklagande till mark- och miljödomstol och Mark- och miljööverdomstolen samt förslaget om att samrådskretsen vid planläggning i detaljplan begränsas. Detta då det bedöms inskränka på de demokratiska rättigheterna i större utsträckning än vad förändringarna kan anses göra nytta.

Yttrande

3.7.3 Ny instansordning för ärenden och mål enligt plan- och bygglagen

Malmö stad bedömer att det finns både för- och nackdelar med förslaget om en ny instansordning för ärenden enligt plan- och bygglagen. Att slopa länsstyrelsen i instanskedjan kan leda till en effektivare överprövning, vilket kan vara positivt. Instansordningen skulle också bli enhetlig enligt den ordning som redan gäller för beslut att anta detaljplaner. Malmö stad anser också att det kan vara en fördel att länsstyrelsen får en renodlad roll som tillsynsvägledande myndighet och ansvarig myndighet för tillsyn i form av överprövning av detaljplaner och områdesbestämmelser.

Malmö stad anser dock att det också finns en risk för en kraftig begränsning för både enskild och allmän part att få sin sak överprövad, då överprövningen endast kommer att kunna ske i två instanser – mark- och miljödomstol och Mark- och miljööverdomstolen. Det är i betänkandet inte heller helt klarlagt om borttagande av länsstyrelsen ur instansordningen faktiskt kommer leda till en mer effektiv överprövning, då många mål som idag överprövas av länsstyrelsen inte överklagas till mark- och miljödomstol. Vidare anser Malmö stad att det finns en risk för att den lokala kännedomen inte får samma genomslag i bedömningarna om länsstyrelsen slopas från instanskedjan. Skulle förslaget genomföras är det av vikt att även fortsatt säkerställa lokal kännedom i hanteringen av ärenden och mål, exempelvis genom mark- och miljödomstolarnas tekniska råd.

3.7.4 Ny instansordning för ärenden och mål enligt miljöbalken

Malmö stad bedömer att det finns både för- och nackdelar med förslaget om en ny instansordning för ärenden enligt miljöbalken. Malmö stad delar utredningens bild att handläggningstiderna för vissa miljöärenden är långa och att det kan vara motiverat att genomföra åtgärder för att effektivisera processen.

Malmö stad anser dock att det också finns en risk för en kraftig begränsning för både enskild och allmän part att få sin sak överprövad, då överprövningen endast kommer att kunna ske i två instanser – mark- och miljödomstol och Mark- och miljööverdomstolen. Det är i betänkandet inte heller helt klarlagt om borttagande av länsstyrelsen ur instansordningen faktiskt kommer leda till en mer effektiv överprövning, då många mål som idag överprövas av länsstyrelsen sedan inte överklagas vidare. Vidare anser Malmö stad att det finns en risk för att den lokala kännedomen inte får samma genomslag i bedömningarna om länsstyrelsen slopas från instanskedjan. Skulle förslaget genomföras är det av vikt att även fortsatt säkerställa lokal kännedom i hanteringen av ärenden och mål.

3.7.5 Instansordningen för ärenden om fastighetsbildning bör inte ändras

Malmö stad delar utredningens bedömning att nuvarande instansordning bör vara kvar för denna typ av mål och ärenden, av de skäl som framgår av utredningen.

3.7.6 Fullföljdsförbud införs avseende beslut om avvisning av överklagande vid mark- och miljödomstol

Malmö stad instämmer med förslaget.

3.7.7 Mer samordnad reglering av när och hur mål som rör försvaret ska överlämnas till regeringen

Malmö stad har ingen synpunkt på förslaget.

3.7.8 Mark- och miljööverdomstolens roll som prejudikatinstans förstärks

Malmö stad instämmer i att om mark- och miljööverdomstolens roll som prejudikatinstans förstärks bör mål av principiell betydelse kunna avgöras med förstärkt sammansättning.

4.6.3 Dispensgrunderna för prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen begränsas

Om Mark- och miljööverdomstolens roll som prejudikatinstans förstärks, så bör dispensgrunderna begränsas till prejudikatskäl och synnerliga skäl. Om förslaget genomförs anser Malmö stad att bestämmelserna om dispens bör vara fakultativa. Malmö stad anser också att det bör införas en möjlighet för mark- och miljööverdomstolen att begränsa ett prövningstillstånd till en viss prejudikatfråga för att åstadkomma en mer ändamålsenlig prövning. Dessa förändringar skulle kunna bidra till en mer styrd överprövning där ärenden med juridisk eller praktisk relevans tas upp.

Som utredningen konstaterar så innebär väntetider i mark- och miljömål inte samma allvarliga konsekvenser för enskilda som i exempelvis mål till Migrationsöverdomstolen. Samtidigt innebär förslagen med att stryka länsstyrelsen som överklagandeinstans och begränsningen av dispensgrunderna i Mark- och miljööverdomstolen att den som är missnöjd med ett beslut enbart kommer att kunna få sin sak prövad i mark- och miljödomstol, så länge frågan inte har prejudikatvärde. Antalet överprövningsinstanser kommer att bli färre än jämfört med vad som gäller för andra förvaltningsrättsliga mål. Då det i regel bör vara en enskild som överklagar ett myndighetsbeslut till mark- och miljödomstol, kommer tillsyns- och prövningsmyndigheter normalt sett aldrig kunna överklaga en ändring av tillsyns- och prövningsmyndighetens eget beslut utan att frågan har prejudikatvärde eller att det finns synnerliga skäl för prövningen. Malmö stad menar att man mot denna bakgrund inte ska underskatta risken att fler avgöranden inte kommer att vara materiellt riktiga om möjligheten att få prövningstillstånd inskränks genom att ändrings- och granskningsdispens tas bort.

5.7.2 Klagorätten för enskilda på mark- och miljöområdet bör inte begränsas

Malmö stad instämmer med att klagorätten för enskilda inte bör begränsas, av de skäl som anges i betänkandet. Malmö stad delar utredningens bedömning att det inte är lämpligt att i lag begränsa klagorätten med utgångspunkt i de klagandes motiv för ett överklagande.

6.7.3 Ny avgift vid överklagande till mark- och miljödomstol och Mark- och miljööverdomstolen införs

Malmö stad avstyrker förslaget. Som utredningen konstaterar skulle avgift för att få överklaga ett beslut vara en nyhet i svenskt rättssystem. Vid en avvägning med de rättssäkerhetsintressen som talar mot att införa en sådan avgift anser stadsbyggnadsnämnden till skillnad från utredningen att det inte finns tillräckliga skäl för att införa en avgift för att överklaga på just mark- och miljörettens område. Oavsett att den föreslagna avgiften är relativt låg finns en risk att även de som menar sig ha grund för att överklaga ett beslut avstår av ekonomiska skäl, vilket ur demokratisk synpunkt är allvarligt. Risken att en avgift kan medföra att enskilda avstår från att få sin sak prövad bör anses väga tyngre än de eventuella effekter en avgift bedöms medföra.

7.7.2 Krav på tidsfrist för meddelande av dom efter huvudförhandling eller sammanträde införs i samtliga mål

Malmö stad instämmer med utredningens överväganden och förslag. Förslaget kan visserligen leda till att dessa mål behöver prioriteras över andra mål och att domstolarna får svårigheter att hålla tidsfristen om det i sent skede framkommer behov av komplettering. Kravet medför dock sannolikt ett behov för domstolarna att innan huvudförhandling eller sammanträde vara väl insatta i utredningen och att utöva en tydlig processledning. Detta bedöms vara positivt för förutsebarheten för handläggning i mark- och miljödomstolen.

8.7.3 Enklare process för planeringsbesked

Malmö stad tillstyrker utredningens förslag. Malmö stad har hittills inte utnyttjat möjligheten att söka planeringsbesked men en förenklad process är positiv om kommunen i framtiden skulle se fördelar att ännu tidigare få länsstyrelsens syn på markens lämplighet för tänkt ändamål.

8.7.4 Samrådsprocessen vid planläggning i detaljplan förtydligas

Malmö stad tillstyrker utredningens förslag. Förslag till förtydliganden bedöms bidra till en effektivare och mer förutsebar detaljplaneprocess.

8.7.5 Samrådskretsen vid planläggning i detaljplan begränsas

Malmö stad avstyrker förslaget. Plansamrådet fyller en viktig demokratisk funktion. Mot bakgrund av Malmös bebyggelsestruktur, med en hög andel hyresrätter, så finns det risk att en begränsning minskar delaktigheten under planprocessen för en stor grupp boende som direkt kan påverkas av planförslag. Malmö stad anser också att det är tveksamt om de eventuella vinster i effektivitet som ändringen kan medföra väger upp den försämring av den demokratiska förankringen som blir en följd av att dessa grupper inte längre skulle ingå. Vidare är ett av syftena med samråd att inhämta kunskap. En följd av att begränsa samrådskretsen kan innebära att relevant information inte kommer till planmyndighetens kännedom.

8.7.6 Bestämmelser om plankostnadsavtal införs

Malmö stad tillstyrker utredningens förslag. Malmö stad ingår redan idag så kallade planavtal om kostnader för framtagande av detaljplan, i likhet med många andra kommuner. Det är positivt att möjligheten att ingå sådana avtal i stället för att ta ut planavgift framgår av lagstiftningen.

8.7.7 Bestämmelserna om krav på utredning vid planläggning bör inte ändras

Malmö stad instämmer med utredningens överväganden och förslag. Tydliggörande av krav på utredning bidrar till en effektivare planprocess. I likhet med utredningen menar Malmö stad att det är lämpligt att det sker genom förbättrad vägledning.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh (M)

Sekreterare

Isabelle Henningsson

Helena Nanne (M), Håkan Fäldt (M) och Anton Sauer (C) reserverar sig gemensamt mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Magnus Olsson (SD) och Anders Olin (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-04-16

Vår referens

Johanna Vinrot

Utredare

johanna.vinrot@malmö.se

Remiss klimat- och näringslivsdepartementet - Betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)

STK-2026-367

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har inkommit med en remiss till Malmö stad av betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122). Utredningen hanterar bland annat förslag om en ny instansordning för mark- och miljöärenden samt förslag om en förtydligad och förenklad detaljplaneprocess.

Ärendet har skickats på internremiss till miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden, vilka har inkommit med remissyttranden. Nämnderna har svarat på delvis olika förslag utifrån sina ansvarsområden. Det finns också flera förslag i betänkandet där nämnderna är samstämmiga i sina yttranden. I förslagen om en ny instansordning för ärenden enligt plan- och bygglagen samt miljöbalken, ny dispensordning för prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen samt ny avgift vid överklagande har nämnderna dock framfört delvis motsatta synpunkter. Stadskontoret har utifrån nämndernas yttranden tagit fram förslag till yttrande att skicka till klimat- och näringslivsdepartementet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta:

1. Kommunstyrelsen godkänner yttrande och översänder det till klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss klimat- och näringslivsdepartementet - Betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)
- En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)
- Följebrev Remiss klimat- och näringslivsdepartementet - Betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljö

- Remissvar stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 260325 § 95 Reservation (M+C)
- Miljönämnden beslut 260325 § 75 Särskilt yttrande (V)
- Remissvar miljönämnden
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260427 Remiss klimat- och näringslivsdepartementet - Betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)
- Tekniska nämnden beslut 260324 § 66
- Remissvar tekniska nämnden

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-04-27

Kommunstyrelsen 2026-05-06

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Miljönämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Stadskontoret, omvärld och näringsliv

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har inkommit med en remiss till Malmö stad av betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122). Det är ett delbetänkande av Miljöutredningen. Remissvaren ska ha kommit till klimat- och näringslivsdepartementet senast den 19 maj 2026.

Utredningen har haft i uppdrag att utreda om den totala handläggningstiden i mål och ärenden enligt miljöbalken och plan- och bygglagen kan förkortas genom en ändrad instansordning och ökade krav på prövningstillstånd samt utreda om kretsen som får överklaga kan och bör minskas när det gäller domar eller beslut. Det har även ingått i uppdraget att analysera incitament för kommuner att korta ledtider för planprocesser samt bedöma om det offentliga behov av utredningar inom ramen för planprocessen kan begränsas och förtydligas. Syftet med uppdraget har varit att korta tidsåtgången i prövningen och minska utredningsbördan.

Några av de större förändringar som föreslås i utredningen beskrivs i korthet nedan:

En ny instansordning för mark- och miljöärenden

Utredningen föreslår att kommunala beslut om lov, start- och slutbesked, förhandsbesked och tillsyn enligt plan- och bygglagen inte längre ska överklagas till länsstyrelserna utan i stället ska överklagas direkt till mark- och miljödomstolarna. På motsvarande sätt föreslår utredningen att länsstyrelsen slopas i instansordningen för vissa anmälnings- och tillsynsärenden enligt miljöbalken som inleds i kommun.

Utredningen ger också flera förslag på förändrad roll för Mark- och miljööverdomstolen. Bland annat ska inte längre dom eller mål enligt plan- och bygglagen kunna överklagas till Högsta domstolen genom en så kallad ventil, Mark- och miljööverdomstolens roll som prejudikatinstans ska förstärkas och ett ökat fokus bör ligga på prövning av mål av prejudikatsintresse. Utredningen föreslår även bland annat att dispensgrunderna begränsas till prejudikatskäl och synnerliga skäl för de ärenden där domstolen är sista instans.

Utredningen ger också förslag om ny avgift för överklagande till mark- och miljödomstol samt Mark- och miljööverdomstolen för vissa ärenden enligt plan- och bygglagen och miljöbalken. Avgiften föreslås inte gälla för en part som företräder det allmänna eller om den klagande har ett ekonomiskt underlag enligt 38 § rättshjälpslagen som inte överstiger 260 000 kronor. Utredningen föreslår att beloppet regleras i föreskrifter, men bedömer att en lämplig nivå i nuläget är 1000 kr till mark- och miljödomstol och 2000 kr till Mark- och miljööverdomstolen.

Detaljplaneprocessen förenklas och förtydligas

Utredningen föreslår en enklare process för kommunen att begära ett planeringsbesked från länsstyrelsen, genom att samrådet med tillhörande processteg slopas.

Utredningen bedömer att det finns otydligheter i plan- och bygglagen för processen att bedöma om en detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Utredningen lägger därför fram flera förslag med förtydliganden i plan- och bygglagstiftningen, med fokus på när i de formella detaljplaneskedena olika beslut och underlag om betydande miljöpåverkan ska finnas med i handlingarna.

Utredningen föreslår också att samrådsretsen vid planläggning i detaljplan begränsas. Tidigare krav på samråd med hyresgästorganisation samt generella krav på samråd med alla kända bostadsrättshavare, hyresgäster och boende som berörs slopas.

Bestämmelser om plankostnadsavtal införs i plan- och bygglagen. Begreppet plankostnadsavtal definieras och det föreslås att kommunen ska anta riktlinjer som anger utgångspunkter och mål för sådana avtal om kommunen avser att ingå plankostnadsavtal.

Slutligen bedömer utredningen att bestämmelserna om krav på utredning i detaljplan inte ska ändras. Däremot föreslås att Boverket får ett uppdrag att ta fram en ny samlad vägledning om detaljplaneprocessen och vilka utredningar som bör krävas beroende på ändamålet med planen och platsens förutsättningar.

Internremiss

Ärendet har remitterats till miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden. I korthet har nämnderna framfört följande avseende betänkandets förslag.

Stadsbyggnadsnämndens yttrande i sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden tillstyrker i huvudsak de förslag som läggs fram i betänkandet. Stadsbyggnadsnämnden delar bedömningen att det är lämpligt att beslut enligt plan- och bygglagen inte längre ska överklagas till länsstyrelserna utan direkt till mark- och miljödomstol. Stadsbyggnadsnämnden anser däremot att förslag om avgift för överklagande inte bör införas. Inte heller bör samrådskretsen vid planläggning begränsas på sätt som föreslås i betänkandet.

Reservation (M) och (C).

Miljönämndens yttrande i sammanfattning

Miljönämnden delar utredningens bedömning att handläggningstiden i vissa miljöärenden är långa och att åtgärder för att effektivisera processen därför är motiverade. Miljönämnden efterfrågar dock ett tydligare helhetsperspektiv där samtliga förändringar i miljöprövningssystemet som föreslagits den senaste tiden beaktas. Nämnden anser att de samlade effekterna behöver utredas närmare, särskilt vad gäller konsekvenser för kommunernas tillsynsansvar och hantering av anmälningsärenden. Miljönämnden menar att det fortsatta lagstiftningsarbetet bör säkerställa en tydlig ansvarsfördelning mellan stat och kommun, en i hela landet likvärdig tillämpning av miljöbalkens allmänna hänsynsregler, ett rättssäkert tillvaratagande av statliga och allmänna intressen samt en tydlig och systematisk uppföljning av hur reformen, inklusive ändrade prövningstillstånd och avgifter, påverkar rättssäkerheten, kompetensförsörjningen och resursanvändningen för både kommuner och statliga myndigheter.

Särskilt yttrande (V).

Tekniska nämndens yttrande i sammanfattning

Tekniska nämnden avstyrker flertalet förslag i betänkandet, både avseende en ny instansordning, begränsade dispensgrunder för Mark- och miljööverdomstolen, införande av avgifter för överklagande samt en begränsad samrådskrets. Tekniska

nämnden tillstyrker förslag om tidsfrister för handläggning av överklagande, en förtydligad samrådsprocess för detaljplan, bestämmelser om plankostnadsavtal samt krav på utredning vid planläggning i detaljplan.

Stadskontorets bedömning

Nämnderna har svarat på delvis olika förslag i betänkandet utifrån sina respektive ansvarsområden. Det finns också flera förslag där nämnderna är samstämmiga i sina synpunkter. Stadskontoret har inga övriga synpunkter att tillföra ärendet i besvarandet av dessa förslag, utan nämndernas yttrande har där använts som utgångspunkt.

Det finns dock några av betänkandets förslag där nämnderna har framfört motsatta synpunkter. Det rör förslagen om *ny instansordning för ärenden enligt plan- och bygglagen samt miljöbalken, ny dispensordning för prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen* samt *ny avgift vid överklagande*.

Vad gäller *ny instansordning för ärenden och mål enligt plan- och bygglagen samt enligt miljöbalken* tillstyrker stadsbyggnadsnämnden respektive miljönämnden förslaget om att slopa länsstyrelsen som överprövande instans. Stadsbyggnadsnämnden motiverar det bland annat med att det leder till en effektivare överprövning, det innebär en enhetlig instansordning i jämförelse med beslut om att anta detaljplan och att länsstyrelsen får en mer renodlad roll. Miljönämnden motiverar det bland annat med att de föreslagna förändringarna kan bidra till mer förutsebara och tidsmässigt effektivare processer samt minska den totala genomströmningstiden. Både stadsbyggnadsnämnden och miljönämnden lyfter dock att det är en nackdel att länsstyrelsernas lokala kännedom kan gå förlorad i överprövningen och att det behöver säkerställas även framöver. Stadsbyggnadsnämnden lyfter att mark- och miljödomstolarna har tillgång till sakkompetens i form av tekniska råd. Tekniska nämnden avstyrker förslaget, bland annat för att det bedöms leda till en kraftig begränsning för både enskild och allmän part att få sin sak överprövad, att det blir en försämrad lokal anknytning och att det inte är tydliggjort om det kommer leda till en mer effektiv överprövning då länsstyrelsen idag utgör en avlastning till domstolarna. Stadskontoret gör bedömningen att det är lämpligast att Malmö stad därför varken tillstyrker eller avstyrker förslagen, då det finns olika för- och nackdelar beroende på vilken roll i överprövningen nämnderna har. Malmö stad kan därför påverkas både positivt och negativt, beroende på ärendets form och innehåll. Stadskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande som resonerar kring dessa för- och nackdelar baserat på nämndernas yttranden.

Avseende att *dispensgrunderna för prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen begränsas* så instämmer stadsbyggnadsnämnden i att mark- och miljööverdomstolens roll som prejudikatinstans bör förstärkas. Stadsbyggnadsnämnden framför också att det kan finnas en risk att fler avgöranden inte kommer att vara materiellt riktiga. Miljönämnden ser fördelar med ändrade regler för prövningstillstånd, vilket kan bidra till en mer styrd

överprövning där endast ärenden med betydande juridisk eller praktisk relevans tas upp. Miljönämnden menar att dessa åtgärder kan därmed bidra till ökad effektivitet utan att kompromissa med rättssäkerheten. Tekniska nämnden avstyrker förslaget, bland annat för att överprövning generellt sker i tre instanser. Att länsstyrelsen stryks som överklagandeinstans, kombinerat med att dispensgrunderna i Mark- och miljööverdomstolen begränsas, kommer för frågor som saknar prejudikatvärde att innebära att den som är missnöjd med ett beslut enbart kommer att kunna få sin sak överprövad i mark- och miljödomstol. Då det i regel bör vara en enskild som överklagar ett myndighetsbeslut till mark- och miljödomstol, kommer tillsyns- och prövningsmyndigheter normalt sett aldrig kunna överklaga en ändring av deras beslut utan att frågan har prejudikatsvärde eller att det finns synnerliga skäl för prövningen. Sammantaget bedömer tekniska nämnden att konsekvenserna av beslutet begränsar den enskildes möjlighet att tillvarata sin rätt i förhållande till de vinster som föreslaget antas medföra. Stadskontoret gör bedömningen att det är lämpligast att Malmö stad därför varken tillstyrker eller avstyrker förslagen, då det finns olika för- och nackdelar beroende på vilken roll i överprövningen nämnderna har. Malmö stad kan därför påverkas både positivt och negativt, beroende på ett ärendes form och innehåll. Stadskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande som resonerar kring dessa för- och nackdelar baserat på nämndernas yttranden.

Avseende förslaget om *ny avgift vid överklagande till mark- och miljödomstol samt Mark- och miljööverdomstolen* skriver miljönämnden att det finns fördelar med införande av avgifter. Det kan bidra till en mer styrd överprövning där endast ärenden med betydande juridisk eller praktisk relevans tas upp. Avgifter kan ge incitament för att överklaga endast när det finns skäl att ifrågasätta beslutets riktighet, vilket kortar handläggningstider och frigör resurser för mer komplexa ärenden. Miljönämnden menar att dessa åtgärder kan bidra till ökad effektivitet utan att kompromissa med rättssäkerheten. Miljönämnden anser att det behöver tillkomma en tydlig och systematisk uppföljning av hur reformen, inklusive ändrade avgifter, påverkar rättssäkerheten, kompetensförsörjningen och resursanvändningen för både kommuner och statliga myndigheter. Både stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden avstyrker förslaget att ta ut en avgift för överklagande till mark- och miljödomstol samt mark- och miljööverdomstol. Som utredningen konstaterar skulle avgift för att få överklaga ett beslut vara en nyhet i svenskt rättssystem. Tekniska nämnden anser att det är inte tillräckligt motiverat varför det ska införas för just mark- och miljöärenden. Stadsbyggnadsnämnden anser att det inte finns tillräckliga skäl för att införa en avgift för att överklaga på just mark- och miljörättsens område. Både stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden menar att det finns en risk för att även de som menar sig ha grund för att överklaga ett beslut avstår av ekonomiska skäl, vilket ur demokratisk synpunkt är allvarligt. Stadskontoret instämmer i den bedömning som stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden

framför i sina yttranden, att det inte är motiverat varför en avgift ska införas för just denna typ av ärenden och att det ur demokratisk synpunkt är allvarligt om enskilda väljer att avstå från att överklaga på grund av ekonomiska skäl. Stadskontoret föreslår därför att betänkandets förslag avstyrkes.

Stadskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande och föreslår att kommunstyrelsen godkänner yttrandet och översänder det till klimat- och näringslivsdepartementet.

Ansvariga

Isabelle Henningsson Nämndsekreterare
Micael Nord Näringslivsdirektör
Andreas Norbrant Stadsdirektör